

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 386)

Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/570)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

16.5.1989

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-2260/02518

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 21.4.1989 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ve gerçekçi ilişik olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ÇİN HALK CUMHURİYETİ ARASINDA KONSOLOSLUK SÖZLEŞMESİ GENEL GEREKÇESİ

Milletlerarası düzeyde, Konsolosluk İlişkileri, Konsolosların Hukukî statüleri, görev ve yetkileri Çok Taraflı 1963 tarihli, "Konsolosluk İlişkilerine Dair Viyana Sözleşmesi" ile düzenlenmektedir.

Ülkemiz, bu milletlerarası sözleşmeye 1975 yılında taraf olmuştur.

Son yıllarda, ülkelerin Viyana Sözleşmesine taraf olmakla beraber Konsolosluk İlişkilerini ikili düzeyde ele alarak bu konuda ikili Sözleşmeler akdettikleri göze çarpmaktadır. Bunda, ilgili Devletle olan ilişkilerin özel bir durum arzemesi önemli bir rol oynamaktadır.

Ülkemizin son yıllarda izlediği dışı açılma politikası çerçevesinde Çin Halk Cumhuriyeti ile siyasî ve ticarî ilişkilerimiz yoğunlaşmaktadır.

Viyana Konsolosluk Sözleşmesine 1979 yılında katılmış bulunan Çin Halk Cumhuriyeti ile ülkemiz arasında ikili bir konsolosluk sözleşmesi yapılması siyasî açıdan olumlu mütalââ edilerek, bu ülke ile 6 Mart 1989 tarihinde Beijing'de Konsolosluk Sözleşmesi imzalanmıştır.

Sözleşme 6 bölüm halinde düzenlenmiş olup 54 maddeden oluşmaktadır.

- I. Bölüm ön hükümleri,
- II. Bölüm Konsoloslukların kurulması ve mensuplarının atanmasını,
- III. Bölüm Konsolosluk görevlerini,
- IV. Kolaylıklar, Ayrıcalıklar ve Bağışlıkları,
- V. Bölüm Genel Hükümleri,
- VI. Bölüm Nihai Hükümleri düzenlemektedir.

Sözleşme Âkit Taraflardan birinin diğer Âkit Tarafa Sözleşmeyi feshetmek arzusunu yazılı olarak bildirdiği tarihi izleyen altı ay sonuna kadar yürürlükte kalacaktır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/570

Karar No. : 24

2.3.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

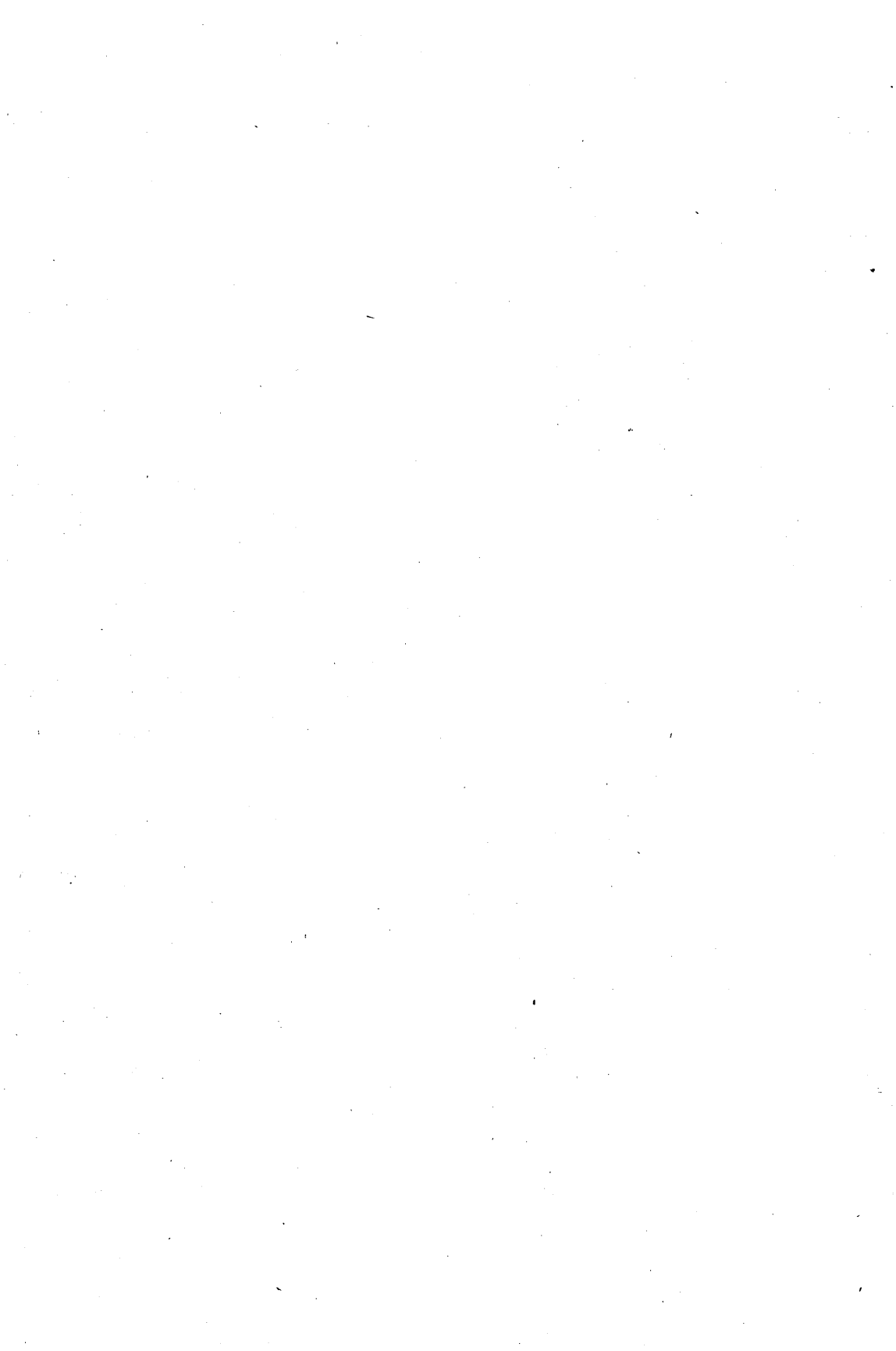
“Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 7.2.1990 Tarihli ve I-3/9 Sayılı Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Ülkemizin son yıllarda izlediği dışı açılma politikası çerçevesinde, bu ülke ile yoğunlaşmakta olan siyasi ve ticari ilişkiler sonucu doğan ihtiyacı karşılamak üzere aktedilen Sözleşme Komisyonumuzca da uygun görülerek, Tasarı aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Adnan Tütükn
Amasya
Sözcü
M. Cavit Kavak
İstanbul
Üye
M. Tahir Köse
Amasya
Üye
Fethi Çelikbaş
Burdur
Üye
Ali Tanrıyar
İstanbul
(İmzada Bulunamadı)
Üye
Nurettin Yılmaz
Mardin

Başkanvekili
Mustafa Kalemlî
Kütahya
Kâtip
Ali Rifki Atasever
Tekirdağ
Üye
Göksel Kalaycıoğlu
Ankara
Üye
H. Cahit Aral
Elazığ
Üye
Abdulvahap Dizdaroğlu
Mardin
Üye
İrfan Demiralp
Samsun
(İmzada Bulunamadı)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında 6 Mart 1989 tarihinde Beijing'de imzalanan Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>T. Özal</i> Başbakan	
Devlet Bak. ve Başbakan Yrd.	Devlet Bakanı
<i>A. Bozer</i>	<i>K. İnan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>G. Taner</i>	<i>C. Çiçek</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>I. Çelebi</i>	<i>M. Yazar</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>İ. Özarslan</i>	<i>S. Sert</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>E. Konukman</i>	<i>İ. Aşkın</i>
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı
<i>M. Oltan Sungurlu</i>	<i>İ. S. Giray</i>
İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
<i>A. Aksu</i>	<i>A. M. Yılmaz</i>
Maliye ve Gümrük Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>E. Pakdemirli</i>	<i>A. Akyol</i>
Bayındırlık ve İskan Bakanı	Sağlık Bakanı
<i>C. Altınkaya</i>	<i>H. Şıvgın</i>
Ulaştırma Bakanı	Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı
<i>C. Tuncer</i>	<i>L. Kayalar</i>
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>İ. Aykut</i>	<i>Ş. Yürür</i>
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	Kültür Bakanı
<i>F. Kurt</i>	<i>N. K. Zeybek</i>
	Turizm Bakanı
	<i>İ. Aküzüm</i>

DIŐIŐLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
ÇİN HALK CUMHURİYETİ
ARASINDA
KONSOLOSLUK SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhuriyeti ve Çin Halk Cumhuriyeti, iki Devletin ve vatandaşlarının millî hak ve çıkarlarını korumak üzere konsolosluk ilişkilerini geliştirmek ve iki ülke arasındaki dostane ilişkiler ile işbirliğini daha da güçlendirmek arzusuyla,

İşbu Konsolosluk Sözleşmesini akdetmeye karar vermişler ve aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

BÖLÜM I
ÖN HÜKÜMLER

MADDE 1

Tanımlamalar

İşbu Sözleşmede aşağıdaki deyimler,

- 1) "Gönderen Devlet", Konsolosluk memurunu atayan Âkit Taraf;
- 2) "Kabul Eden Devlet", Konsolosluk memurunun ülkesi üzerinde görevini yerine getirdiği Âkit Taraf;
- 3) "Konsolosluk", Başkonsolosluk, Konsolosluk, Muavin Konsolosluk ve Konsolosluk Ajanlığı;
- 4) "Konsolosluk Görev Çevresi" bir konsolosluğa, konsolosluk görevlerini yerine getirmesi amacıyla tahsis edilen bölge;
- 5) "Konsolosluk Şefi", bu sıfatla hareket etmekle görevlendirilmiş kimse;
- 6) "Konsolosluk Memuru", Gönderen Devlet tarafından, Konsolosluk Şefi dahil, konsolosluk görevlerini yerine getirmek üzere, Başkonsolos, Konsolos, Muavin Konsolos veya Konsolosluk Ajansı sıfatıyla görevlendirilmiş kişiler;
- 7) "Konsolosluğun İdarî ve Teknik Personeli Mensupları", bir konsolosluğun idarî ve teknik hizmetlerini yerine getiren kişiler;
- 8) "Konsolosluk Hizmet Personeli" bir konsoloslukta hizmet görevini yerine getiren kişiler;
- 9) "Konsolosluk Mensupları", Konsolosluk memurları Konsolosluk İdarî, Teknik ve Hizmet Personeli mensupları;
- 10) "Aile Fertleri", bir konsolosluk mensubunun eşi ile bunların reşit olmayan çocukları ve Gönderen Devlet mevzuatı uyarınca bakmakla yükümlü olduğu kendisiyle birlikte oturan ana ve babaları;
- 11) "Özel Personel Mensupları", Konsolosluk memurlarından birisini hizmetinde istihdam edilen kişiler;

12) “Konsolosluk Binaları”, maliki kim olursa olsun, Konsolosluk Şefinin ikametgâhu da dahil, münhasıran konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi için kullanılan binalar ve bina kısımları, müstemilatı ve bunların üzerinde buldukları arsalar,

13) “Konsolosluk Arşivleri”, Konsololuğa ait tüm evrak, belgeler, yazışmalar, kitaplar, gazeteler, fotoğraflar, filmler, ses bantları kayıt defterleri, şifre malzemeleri, endikatör ile bunların saklanması ve korunmasına yarayan her çeşit eşya;

14) “Gönderen Devlet Vatandaşı”, Gönderen Devlet’in uyrukluğuna haiz her kişi;

15) “Gönderen Devlet Gemisi”, Gönderen Devlet’in mevzuatına uygun olarak bu Devlet’in bayrağını taşıyan savaş gemileri dışındaki tüm deniz taşıtları;

16) “Gönderen Devlet Uçağı”, Gönderen Devlet’de tescil edilmiş ve bu Devlet’in tescil işaretini taşıyan savaş uçakları dışındaki tüm hava taşıtları;

Anlamına gelir.

BÖLÜM II

KONSOLOSLUKLARIN KURULMASI VE MENSUPLARININ ATANMASI

MADDE 2

Konsololuğun Kurulması

- 1) Bir konsolosluk, Kabul Eden Devlet’in ülkesinde ancak bu Devlet’in rızası ile kurulabilir.
- 2) Konsolosluk yerinin tespiti, sınıfı ve konsolosluk görev çevresi ile bunlara ilişkin değişiklikler, Gönderen Devlet tarafından yapılacak ve Kabul Eden Devlet’in tasvibini gerektirecektir.

MADDE 3

Konsolosluk Şefinin Atanması ve Kabulü

1) Gönderen Devlet, Konsolosluk Şefi sıfatıyla atanan bir şahsı Kabul Eden Devlet’in Dışişleri Bakanlığına bildirir ve aynı makama atama belgesi ile yaşam öyküsünü gönderir. Atama belgesi özellikle, Konsolosluk Şefinin tam adını, derecesini ve konsololuğun sınıf ve görev çevresine ilişkin bilgileri ihtiva edecektir.

2) Söz konusu atama belgesinin alınmasını müteakip, Kabul Eden Devlet meccanen ve gecikmeksizin bir buyrultu verecektir. Eğer Kabul Eden Devlet buyrultu vermeyi reddederse bunun için herhangi bir sebep göstermeyecektir.

3) Konsolosluk Şefi, buyrultuyu almasını müteakip konsolosluk görevlerine başlar. Buyrultunun verilmesine değin Konsolosluk Şefi, görevini Kabul Eden Devlet’in muvafakatı ile geçici olarak yürütebilir.

4) Kabul Eden Devlet, Konsolosluk Şefinin atanmasına muvafakat etmesine, ya da geçici olarak görev yapmasına izin vermesini müteakip, derhal konsolosluk görev çevresindeki yetkili makamlara durumu bildirir ve Konsolosluk Şefinin görevini yerine getirebilmesi için bu Sözleşme uyarınca kendisine sağlanan tüm haklardan, kolaylıklardan, ayrıcalıklardan ve bağısıklıklardan yararlanmasını teminen gerekli tedbirleri alır.

MADDE 4

Konsolosluk Şefliği Görevlerinin Geçici Olarak Yürütülmesi

1) Eğer herhangi bir nedenle Konsolosluk Şefi görevlerini ifa edemeyecek durumda ise veya konsolosluk makamı geçici olarak boş kalmış ise Gönderen Devlet bu kişinin yerine;

- O Konsolosluğun bir memurunu,
- Kabul Eden Devlet'deki diğer bir Konsolosluk memurunu,
- Kabul Eden Devlet'deki diplomasi memurlarından birisini,
- Veya kendi Dışişleri Bakanlığı mensuplarından birisini,

tayin edebilir ve Kabul Eden Devlet Dışişleri Bakanlığına geçici olarak Konsolosluk Şefi görevini yürütecek kişinin ad ve soyadı ile esas görevini önceden bildirir.

Son iki durumda tedvir süresi bir takvim yılı içinde üç ayı geçmeyecektir. Bununla beraber mucbir durumlar halinde bu süre, diplomatik yoldan sağlanacak müsaade ile uzatılabilir.

2) Geçici Konsolosluk Şefi bu Sözleşme uyarınca Konsolosluk Şefine sağlanan hak, kolaylık, ayrıcalık ve bağımsızlıklardan aynı şekilde yararlanacaktır.

3) Konsolosluk Şefliğine geçici olarak atanan diplomasi memuru, kendisine tanınmış olan diplomatik ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan yararlanmaya devam eder.

MADDE 5

Variş ve Ayrılışlara İlişkin Bildirim

Gönderen Devlet, Kabul Eden Devlet Dışişleri Bakanlığına ve bu Bakanlıkça tayin edilen yetkili makamlara aşağıdaki hususları derhal yazılı olarak bildirir :

1) Konsolosluk mensuplarının ad ve soyadları, uyrukları, ünvanları, variş ve kesin ayrılış veya görevlerinin sona eriş tarihlerini, konsolosluktaki görevleri süresince statülerinde ve Kabul Eden Devlet'deki özel adreslerindeki değişiklikleri;

2) Konsolosluk mensuplarının aile fertlerinin, ad ve soyadları, uyrukları, variş ve kesin ayrılış tarihleri ile aileye yeni bir kişinin katılması ya da ayrılması gibi hususları;

3) Özel hizmet personelinin ad ve soyadları, uyrukları, görevleri, variş ve kesin ayrılış tarihleri;

4) Kabul Eden Devlet vatandaşı veya bu Devlet'de daimî ikâmeti olan kişilerin, idarî ve teknik personel ya da hizmet personeli yahut özel personel olarak istihdam edilmeleri hakkında bilgiler.

MADDE 6

Kimlik Kartları

Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları, vatandaşları ve ülkesinde daimî ikâmeti bulunanlar hariç kendi mevzuatı uyarınca konsolosluk mensupları ile bunların aile fertlerine sıfatlarına uygun kimlik kartları düzenler ve ücretsiz olarak verir.

MADDE 7

Konsolosluk Mensuplarının ve Özel Hizmet Personelinin Uyuğu

1) Konsolosluk memuru yalnızca Gönderen Devlet vatandaşı olabilir ve Kabul Eden Devlet'de daimî ikâmeti haiz bulunamaz.

2) Bir konsolosluğun idarî ve teknik personeli, hizmet personeli veya özel personel mensubu ya Kabul Eden ya da Gönderen Devlet vatandaşı olacaktır.

MADDE 8

Konsolosluk Mensuplarının Görevlerinin Sona Ermesi

1) Bir Konsolosluk mensubunun görevinin sona ermesi ezcümlü,

(1) Konsolosluk mensubunun görevinin sona erdiğinin Gönderen Devlet tarafından Kabul Eden Devlet'e bildirilmesi ile;

(2) Buyurltu veya başka bir muvafakat belgesinin geri alınması ile;

(3) Kabul Eden Devlet her zaman bir Konsolosluk memurunun istenmeyen kişi olduğunu (Persona non grata) veya idarî veya teknik personel veya hizmet personelinin birinin istenmediğini, kararının sebeplerini açıklamaya yükümlü olmaksızın bildirebilir.

2) Bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen hallerde Gönderen Devlet bu şahsı geri çağırır veya konsolosluktaki görevine son verir. Eğer Gönderen Devlet bu yükümlülüğünü makul bir sürede yerine getirmez ise, Kabul Eden Devlet bahsekonu şahsın buyrultusunu geri almaya veya bu kişiyi konsolosluk mensubu addetmemeye mezdundur. Eğer sözkonusu şahıs Gönderen Devlet vatandaşı değil ise, Gönderen Devlet derhal bu şahsın görevine son verir.

BÖLÜM III

KONSOLOSLUK GÖREVLERİ

MADDE 9

Genel Konsolosluk Görevleri

Konsolosluk memurları aşağıda belirtilen görevleri yerine getirmeye yetkilidirler.

(1) Gönderen Devlet'in ve vatandaşlarının haklarını ve menfaatlerini korumak;

(2) Gönderen Devlet ile Kabul Eden Devlet arasındaki iktisadî, ticarî, bilimsel, teknolojik, kültürel ve turistik ilişkilerin gelişmesini kolaylaştırmak ve aynı zamanda diğer alanlarda iki ülke arasında dostluk ilişkilerini ve işbirliğini geliştirmek,

(3) Kabul Eden Devlet'in iktisadî, ticarî, bilimsel, teknolojik, kültürel, turistik ve diğer alanlardaki durumu hakkında her türlü meşru yollardan bilgi edinmek, ve bu konuda Gönderen Devlet'in Hükümetine rapor vermek.

(4) Gönderen Devlet tarafından ifası ile yetkili kılındığı ve Kabul Eden Devlet'in kanun ve mevzuatına göre yasaklanmış veya Kabul Eden Devlet'çe itiraz edilmeyen diğer görevler.

MADDE 10

Vatandaşlığa İlişkin Müracaatlar ve Kişi Halleri Kayıtları

1) Konsolosluk memuru aşağıdaki hususlarda yetkilidir :

(1) Vatandaşlığa ilişkin müracaatları kabul etmek,

(2) Gönderen Devlet vatandaşlarını kayıt etmek,

(3) Gönderen Devlet vatandaşlarının doğum ve ölümlerini tescil etmek ve konuyla ilgili belgeleri vermek,

(4) Müstakbel evlilerin her ikisinin de Gönderen Devlet vatandaşları olmaları halinde, nikah kıymak ve ilgili belgeleri düzenlemek, Kabul Eden Devlet'in kanunları ve mevzuatının gerektirmesi halinde, konsolosluk memurunca kıyılan nikah hakkında Kabul Eden Devlet'in yetkili makamlarına bilgi vermek,

(5) Taraflardan ikisi veya yalnızca birisi Gönderen Devlet vatandaşı ise kıyılan nikah veya karar verilen boşanmayı tescil etmek,

2) 1. fıkra hükümleri, ilgili kişileri Kabul Eden Devlet mevzuatının öngördüğü beyanlarda bulunmak yükümlülüğünden muaf kılmaz.

3) Kabul Eden Devlet'in yetkilileri, Gönderen Devlet vatandaşlarıyla ilgili kişi halleri kayıtlarının suretlerini Konsolosluga göndermelidir.

MADDE 11.

Pasaport ve Vize Verilmesi

Bir konsolosluk memuru aşağıdaki hususlarda yetkilidir.

1) Gönderen Devlet vatandaşlarına pasaport veya diğer seyahat belgeleri vermek, bunları tasdik etmek, yenilemek veya iptal etmek.

2) Gönderen Devlet'e gitmek veya oradan geçmek isteyenlerin vizelerini vermek, tasdik etmek veya bunları iptal etmek.

MADDE 12

Noterlik ve Tasdik Görevleri

1). Konsolosluk memuru, aşağıdaki hususlarda yetkilidir :

(1) Gönderen Devlet vatandaşlarının her türlü beyanların kabul etmeye, düzenlemeye ve onaylamaya,

(2) Gönderen Devlet vatandaşlarının vasiyetnamelerini, diğer belgelerini ve beyanlarını düzenlemeye, onaylamaya ve saklamak üzere kabul etmeye,

(3) Gönderen Devlet vatandaşları arasında mukaveleleri düzenlemeye, onaylamaya ve muhafaza etmeye. Bu hüküm, Kabul Eden Devlet'de bulunan gayrimenkuller üzerindeki hakların tesisine, devrine ve iptaline ilişkin mukavelelere uygulanmaz.

(4) Gönderen Devlet vatandaşlarının imzalarının doğruluğunu ve aslına uygunluğunu tasdik etmeye,

(5) Gönderen Devlet'in veya Kabul Eden Devlet'in, yetkili makamlarınca verilen bütün belgeleri, tercüme etmeye, onaylamaya ve bu belgelerin tercümelerini, kopyalarını ve örneklerini tasdik etmeye,

(6) Gönderen Devlet mevzuatına uygun olarak diğer noterlik görevlerini yapmaya,

2) Gönderen Devlet'in konsolosluk memuru tarafından düzenlenen, onaylanan veya aslına uygunluğu tasdik edilen, bu maddenin 1 inci fıkrasında sayılan belgeler gerektiği gibi onaylanmış resmî belgeler olarak kabul edilirler ve Kabul Eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerine aykırı olmamak şartıyla, Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları tarafından onaylanmış veya aslına uygunluğu tasdik edilmiş belgelerle aynı isbat gücünü haizdirler ve aynı neticeleri doğururlar,

3) Bir konsolosluk memuru geçici olarak ve Kabul Eden Devlet'in kanun ve mevzuatına aykırı olmamak kaydı ile, Gönderen Devlet vatandaşlarının sertifikalarını, belgelerini, para, değerli eşya ve diğer başka mallarını kabul ve muhafaza etmeye yetkilidirler.

MADDE 13

Gözüaltına Alım ve Tutuklamalar Hakkında Bildirim ile Ziyaret

1) Gönderen Devlet vatandaşı, konsolosluk görev çevresinde Kabul Eden Devlet yetkili makamlarınca gözüaltına alınır, tutuklanır veya diğer herhangi bir şekilde hürriyeti kısıtlanır ise, sözkonusu yetkililer durumdan konsolosluğu derhal ve en geç 5 gün içinde haberdar edeceklerdir.

2) Konsolosluk memuru, gözüaltına alınmış, tutuklanmış veya herhangi başka bir şekilde hürriyeti kısıtlanmış bulunan Gönderen Devlet vatandaşını ziyaret etmek, görüşmek, yazışmak ve adli yardım sağlamak yetkisine haizdir. Kabul Eden Devlet yetkili makamları, sözkonusu vatandaşın konsolosluk memurunca ziyaret edilebilmesi için gerekli tertipleri, bahsedilen hürriyeti kısıtlayıcı tedbirlerin, ilgili kişiye karşı alınmasından itibaren veya en geç 7 gün sonra alacaklar ve bilâhare konsolosluk memurları makul bir süre için ziyaretlerine devam edebileceklerdir. Aynı şekilde Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları böyle bir kişinin konsolosluğa gönderdiği mektupları gecikmeksizin iletacaktır. Bu makamlar ilgiliye, bu madde uyarınca kendilere tanınan hakları gecikmeden bildirecektir.

3) Konsolosluk memuru hüküm giymiş Gönderen Devlet vatandaşını ziyaret etmek hakkına sahiptir.

4) Bu maddede belirtilen görevleri yerine getirirken, Konsolosluk memuru Kabul Eden Devlet'in ilgili kanun ve düzenlemelerine riayet edecektir. Ancak Kabul Eden Devlet ilgili kanun ve düzenlemelerinin uygulanması, bu maddede belirtilen hakların kullanılmasını kısıtlayacaktır.

MADDE 14

Vasiyet ve Kayımlık

1) Kabul Eden Devlet yetkili makamları, orada sürekli veya geçici olarak oturan Gönderen Devlet'in bir vatandaşına vasi veya kayyım tayin edileceği hallerde, durumu öğrenir öğrenmez bunu yetkili Konsolosluğa bildirir.

2) Konsolosluk memuru, vasi veya kayyım tayini, özellikle bu görevleri yerine getirecek adayları teklif etmek konusunda, Kabul Eden Devlet yetkili makamları nezdinde girişimde bulunabilir.

3) Küçüklerin ve mahcurların mallarının idaresinin sağlanamaması halinde, konsolosluk memuru, bu mallara bir geçici idareci tayinini sağlayabilir veya Kabul Eden Devlet yetkili makamlarından bu amaçla gerekli tedbirlerin alınmasını isteyebilir.

MADDE 15

Gönderen Devlet Vatandaşlarına Yardım

1) Konsolosluk memuru, Konsolosluk görev çevresinde Gönderen Devlet vatandaşlarına gerekli yardımı sağlamak amacı ile temas etmeye yetkilidir. Kabul Eden Devlet, ne Gönderen Devlet vatandaşlarının konsoloslukla temaslarını, ne de Konsolosluğa girişlerini sınırlandıracaktır.

2) Konsolosluk memuru, vatandaşlarının mahalde hazır bulunmaması veya başka herhangi bir nedenle haklarını ve menfaatlerini koruyamaması halinde, Kabul Eden Devlet'in kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak, mahkemeleri ve diğer makamları huzurunda Gönderen Devlet vatandaşını temsil eder veya münasip bir temsilci bulur. Bu görevi ilgili kişinin bir vekil tayin etmesine veya haklarını ve menfaatlerini kendisinin üstlenmesine değin sürdürür.

3) Konsolosluk memuru, Gönderen Devlet vatandaşları tarafından, Kabul Eden Devlet'deki ikametleri sırasında kaybettikleri eşyaları sahiplerine göndermek üzere kabul edebilir.

4) Kabul Eden Devlet yetkili makamları, Gönderen Devlet vatandaşı hakkında, onunla temas kurması için, konsolosluk memuruna bilgi temininde yardımcı olur.

MADDE 16

Kaza ve Ölümler Hakkında Bildirim

1) Gönderen Devlet vatandaşının Kabul Eden Devlet'de ölümünün öğrenilmesi üzerine, Kabul Eden Devlet yetkili makamları konsoloslugu en kısa sürede haberdar eder ve talep üzerine meccanen ölüm belgesinin bir örneğini veya ölümü kanıtlayan herhangi başka bir belgeyi konsolosluga verir.

2) Kabul Eden Devlet yetkili makamları Gönderen Devlet vatandaşlarının ölümü, ağır yaralanmaları veya kaybolmaları ile sonuçlanan ciddi kazaları öğrenir öğrenmez konsoloslugu haberdar edeceklerdir. Konsolosluk memuru mağdur vatandaşların haklarını korumak üzere gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

MADDE 17

Miras, Veraset ve Koruyucu Tedbirler

1) Gönderen Devlet'in ölmüş bir vatandaşı Kabul Eden Devlet'de miras bırakmış ve Kabul Eden Devlet'de Müteveffanın mirasçı veya miras yöneticisi yok ise, yetkili makamlar derhal konsolosluga bilgi verecekler ve gerekli koruyucu tedbirleri alacaklardır.

2) Konsolosluk memuru, 1. fıkrada belirtildiği gibi mirasın Kabul Eden Devlet'in yetkili makamlarınca dökümünün yapılması ve mühürlenmesinde hazır olma yetkisine haizdir.

3) Gönderen Devlet'in bir vatandaşı, mirasçı veya hak sahibi olarak Kabul Eden Devlet'de, vatandaşlığı ne olursa olsun, ölen kişinin bıraktığı terekeye mirasçı olma hakkına sahip ise ve Kabul Eden Devlet ülkesinde değil ise, bu Devlet'in yetkili makamları, konsoloslugu bahsekonu böyle bir terekenin mevcudiyetinden veya mirasın bahsekonu kişiye intikalinden haberdar edecektir.

4) Kabul Eden Devlet'deki terekeyi almaya hak sahibi olan veya hak sahibi olduğunu iddia eden, ancak miras işlemleri sırasında kendisi veya bir temsilcisinin Kabul Eden Devlet'de hazır bulunmasına imkanı olmayan Gönderen Devlet vatandaşını konsolosluk memuru Kabul Eden Devlet mahkemeleri veya yetkili makamları önünde bizzat temsil edebilir ya da temsil edilmesini sağlayabilir.

5) Konsolosluk memuru Kabul Eden Devlet'de daimî ikamet etmeyen Gönderen Devlet vatandaşına düşen, miras, kişisel paylar, emekli aylığı, aile için emekli aylığı, sosyal sigorta, ödenmemiş ücretler, sigorta poliçelerini, ilgili şahıslara göndermek üzere kabul etmek hakkına sahiptir.

6) Konsolosluk memuru Kabul Eden Devlet'de daimî ikameti olmayan Gönderen Devlet vatandaşı, geçici kalışı sırasında veya transit geçerken Kabul Eden Devlet'de ölürl ise ve Kabul Eden Devlet'de hiç bir yakını veya temsilcisi yok ise, konsolokluk memuru müteveffanın tüm belgelirini, para ve özel eşyalarını, mirasçısına, miras yöneticisine veya bunları almaya yetkili kılınmış diğer kişilere göndermek üzere geçici olarak koruma altına alma hakkına haizdir.

7) 4, 5 ve 6. fıkrada belirtilen görevleri yerine getirirken konsolokluk memuru Kabul Eden Devlet'in kanunlarına ve düzenlemelerine uyacaktır.

MADDE 18

Gemilere Müzaheret

1) Konsolosluk memuru, Kabul Eden Devlet'in karasularında ve iç sularında buldukları sürede, limanlar da dahil olmak üzere Gönderen Devlet'in gemilerine ve bu gemilerin mürettebatına gerekli her yardımda bulunmak hakkına haiz olacaktır. Aynı şekilde, konsolosluk memuru Gönderen Devlet'in gemileri ve mürettebatı üzerinde gözetim ve denetleme haklarına haiz olacaktır.

2) Kaptan veya mürettebat mensubundan biri konsoloslukla serbestçe haberleşebilir.

3) Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları, konsolosluk memurunun, Gönderen Devlet kanunları ve düzenlemeleri uyarınca, bu Devlet'in gemileri ve mürettebatı ile ilgili olarak aldığı önlemlere saygı gösterir. Konsolosluk memuru, bu görevlerini yerine getirirken, Kabul Eden Devlet'in yetkili makamlarından yardım isteyebilir.

MADDE 19

Konsolosluk Memurlarının Gemi ve Mürettebatına İlişkin Yetkileri

Konsolosluk memuru, Gönderen Devlet Kanunları uyarınca ve Kabul Eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerine aykırı olmamak şartıyla deniz ulaşımı ile ilgili her türlü faaliyette ve özellikle aşağıdaki konularda faaliyette bulunmak hakkına haizdir :

1) Bir geminin milliyeti, mülkiyeti, durumu ve işletilmesi ile ilgili konulardaki her türlü belgeyi kabul etmek, düzenlemek veya imzalamak;

2) Gemi kaptanı veya mürettebatın diğer mensuplarını sorguya çekmek, geminin belgelirini denetlemek, kabul ve tasdik etmek, gemiyle ve geminin yükü, yolculuğu ile ilgili beyanları kabul etmek ve gerektiğinde geminin limana girişine, kalışına ve çıkışına yardımcı olmak;

3) Kaptanın ve mürettebattan birinin hastahanelerde tedavi görmesi veya vatanına gönderilmesini sağlamak üzere gerekli tüm tedbirleri almak;

4) Kaptan veya mürettebattan herhangi birine, Kabul Eden Devlet'in mahkemeleri ve diğer makamları ile olan ilişkilerinde yardım etmek ve bu amaçla onlara, adli yardım ve bir tercümanın veya bir başka şahsın yardımını sağlamak.

MADDE 20

Gemide İşlenen Suçlarda Yargı Yetkisi

1) Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları karasuları, içsuları ya da limanlarında Gönderen Devlet gemisinde işlenmiş aşağıdaki suçlarda yargı yetkilerini kullanır :

(1) Kabul Eden Devlet vatandaşı tarafından veya ona karşı, ya da mürettebat dışındaki herhangi bir şahıs tarafından veya ona karşı işlenmiş suçlar;

(2) Kabul Eden Devlet'in karasuları, içsuları ya da limanının huzur ve güvenliğini bozan suçlar;

(3) Kabul Eden Devlet'in, kamu sağlığı, denizdeki hayatı koruma, yabancıların girişi, gümrük hükümleri, deniz kirlenmesi veya kaçakçılıkla ilgili kanun ve düzenlemelerine karşı işlenmiş suçlar;

(4) Kabul Eden Devlet Mevzuatına göre, en az üç yıl ceza gerektiren suçlar;

2) Bununla birlikte, Kabul Eden Devlet'in mahkeme ve diğer yetkili makamları konsolosluk memurunun talebi üzerine veya muvafakatıyla yargı yetkilerini Gönderen Devlet gemisi içinde kullanabilirler.

MADDE 21

Gönderen Devlet Gemisine Karşı Zorlayıcı Tedbirlerin Uygulanması Halinde Koruma

1) Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları, Gönderen Devlet gemisinin Kabul Eden Devlet vatandaşı olmayan; kaptanı, mürettebattan bir başkası, bu geminin bir yolcusu veya herhangi bir şahsı, tutuklamak veya gözaltına almak veya gemideki bir mala el koymak niyetinde bulunduğu takdirde, bu tür eylemlere girişmeden önce konsolosluğu, bir konsolosluk memurunun hazır bulunmasına imkan verecek şekilde, haberdar edecektir. Bu amaçla yapılacak duyuru kesin bir saat belirtecektir. Konsolosluk memuru veya temsilcisi hazır bulunmadıkları takdirde, sözkonusu makamlara müraacatla, olan biten hakkındaki her türlü bilginin kendilerine verilmesini isteyebilecektir. Bu hükümler, kaptan veya mürettebattan birinin Kabul Eden Devlet makamlarınca sorguya çekilmesi halinde de uygulanır.

2) Acil hallerde veya soruşturma, kaptanın talebi üzerine yapılmış ise konsolosluk memuru soruşturmadan mümkün olan en kısa sürede haberdar edilmelidir.

Konsolosluk memurunun talebi üzerine, Kabul Eden Devlet yetkili makamları kendisine yokluğunda tamamlanmış soruşturma hakkında da bilgi vereceklerdir.

MADDE 22

İstisnai Haller

Bu Sözleşmenin 18, 19 ve 21. maddeleri, Kabul Eden Devlet'in yetkili makamlarınca gümrük, liman idaresi, karantina veya sınır kontrolüne ilişkin rutin kontrol veya aynı makamlarca deniz kirlenmesi ve denizde sefer emniyeti için alınan tedbirlerde uygulanmazlar.

MADDE 23

Gönderen Devlet'in Hasara Uğrayan Gemisine Yardım

1) Gönderen Devlet'in bir gemisi, Kabul Eden Devlet'in karasuları veya içsuları dahilinde batır, parçalanır, hasara uğrar, karaya oturur, sahile vurur veya herhangi bir diğer avaryaya uğrarsa, Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları konsolosluk memurunu gecikmeksizin haberdar edecek ve geminin, yolcuların, mürettebatın, onların mallarının ve yükün kurtarılması ve korunması için alınan tedbirler hakkında bilgi verecektir.

2) Konsolosluk memurunun talebi üzerine, Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları 1. fıkrada belirtilen durumla ilgili olarak alacağı önlemlerde, gerekli her türlü yardımı yapacaktır.

3) Gönderen Devlet'in bir gemisi battığı ve mürettebatı, yükü, evrakı ve gemide bulunan eşya, Kabul Eden Devlet sahili veya yakınlarında bulunduğu veya bu Devlet'in limanına sürüklendiği ve ne geminin kaptanı, ne acentası, ne de gemi sahibi, ne de sigorta şirketlerinin temsilcileri hazır olmadıkları veya bu eşyaların muhafazası veya müteakip varış yerleri hususunda tedbir alamadıkları takdirde, konsolosluk memuru, gemi sahibi hazır bulunsaydı aynı amaçla alabileceği tedbirleri almaya yetkilidir.

4) Konsolosluk memuru, 3. fıkrada öngörülen tedbirleri, Kabul Eden Devlet'in sahilinde veya sahili yakınlarında bulunmuş veya limanına sürüklenmiş, avaryaya uğramış, karaya oturmuş ya da batmış olan geminin milliyetine bakılmaksızın, bu gemiden veya yükünden Gelen ve Gönderen Devlet'in bir vatandaşına ait her türlü eşya hakkında alabilir. Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları böyle bir eşyanın varlığından konsolosluk memurunu derhal haberdar edeceklerdir.

5) Avaryaya uğramış olan geminin donanımı, yükü ve erzakı Kabul Eden Devlet içinde kullanıma veya tüketime bırakılmamak şartıyla, gümrük vergisi veya diğer benzeri vergi ve resme konu olamaz.

MADDE 24

Gemi Mürettebatından Birinin Ölmesi veya Kaybolması

1) Gönderen Devlet'in bir gemisinin mürettebatının bir mensubu Kabul Eden Devlet'de, gemi üzerinde veya karada ölür ya da kaybolursa, kaptan veya yerine bakan kişi veya Gönderen Devlet'in Konsolosluk memuru-ölünün veya gâibin bıraktığı eşya, değerler ve diğer malların dökümünü yapmaya ve malların korunması ve terekenin tasfiyesi amacıyla devri için gerekli işlemlere girişmeye tek yetkilidir. Ancak, ölüm ya da gâip Kabul Eden Devlet vatandaşı ise, kaptan veya yerine bakan kişi ölüm ya da kaybolmanın tesbit edildiği anda eşyaların dökümünü yapacaktır. Bu dökümün bir nüshası, malların korunması ve ihtiyaç varsa terekenin tasfiyesi için zorunlu olan her türlü girişimlerde bulunmaya yetkili olan Kabul Eden Devlet makamlarına verilir. Bu makamlar Gönderen Devlet konsolosluğunu bütün girişimlerinden haberdar edeceklerdir.

2) Bir konsolosluk memuru, miras konusunda, bu maddenin 1. fıkrasında sözü edilen yetkileri kullandığı halde, Kabul Eden Devlet'in yasa ve düzenlemelerine uymak zorundadır.

MADDE 25

Gönderen Devlet'in Uçakları

Bu Sözleşmenin Gönderen Devlet gemilerine ilişkin hükümleri Gönderen Devlet'in sivil uçaklarına da uygulanır.

MADDE 26

Adli Evrak Tebliği

Konsolosluk Memuru Kabul Eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerini aksatmayacak şekilde Gönderen Devlet vatandaşlarının istimalarını yapmaya, adli ve adli olmayan evraklarını tebliğ etme hakkına haizdir.

MADDE 27

Konsolosluk Görevlerinin İfa Alanı

Konsolosluk Memuru, görevlerini yalnızca konsolosluk görev çevresinde yerine getirir. Kabul Eden Devlet'in rızası ile görevlerini konsolosluk görev çevresi dışında da yerine getirebilir.

MADDE 28

Kabul Eden Devlet'in Yetkilileri ile Temas

Konsolosluk memuru görevlerini yerine getirmede konsolosluk görev çevresindeki yetkili makamlarla temas edebilir. Gerekteğinde, Kabul Eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerinin müsaade ettiği ölçüde ve genel uygulamaya uygun olarak Kabul Eden Devlet'in merkezi makamları ile temas edebilir.

BÖLÜM IV

KOLAYLIKLAR, AYRICALIKLAR VE BAĞIŞIKLIKLAR

MADDE 29

Konsolosluğa Sağlanan Kolaylıklar

- 1) Kabul Eden Devlet konsolosluğun görevlerini yerine getirebilmesi için gerekli her türlü kolaylığı gösterecektir.
- 2) Kabul Eden Devlet konsolosluk mensuplarına onlara gösterilmesi gereken saygı ile muamele edecek ve görevlerini kolayca yerine getirmeleri ve bu Sözleşme uyarınca kendilerine tanınan tüm haklardan, kolaylıklardan, ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmaları için gerekli bütün tedbirleri alacaktır.

MADDE 30

Konsolosluk Binası ve Mesken Edinme

- 1) Kabul Eden Devlet, kendi mevzuatı ve düzenlemeleri çerçevesinde, Gönderen Devlet'in Konsolosluğa gerekli binaları ve/veya bina kısımların iktisap etmesine veya kiralamasına; bu amaçla iktisap ettiği arsalar üzerinde inşaatta bulunmasına veya mevcut binaları düzenlemesine; bunların mülkiyetini devretmesine yardımcı olacaktır.
- 2) Kabul Eden Devlet, keza konsolosluk mensuplarına uygun mesken temini hususunda konsolosluğa yardımda bulunacaktır.
- 3) Gönderen Devlet, yaptıracığı inşaatta veya mevcut binaların restore edilmesinde, inşaatın şehircilik mevzuatına ve uygulanan diğer kısıtlamalara uymak yükümlülüğünden muaf olmayacaktır.

MADDE 31

Ulusal Bayrağın ve Armanın Kullanılması

- 1) Gönderen Devlet konsolosluk binasına millî armasını ve kendi dili ile Kabul Eden Devlet'in dilinde hazırlanmış konsolosluk tabelasını asma hakkına sahip olacaktır.

2) Gönderen Devlet millî bayrağını konsolosluk binası, Konsolosluk şefinin ikametgâhı üstüne ve Konsolosluk Şefinin görevlerini ifâda kullandığı taşıtlara çekme hakkına sahip olacaktır.

3) Gönderen Devlet bu madde ile tanınan hakkın kullanılmasında, Kabul Eden Devlet'in kanunlarına, düzenlemelerine ve teamüllerine saygı gösterecektir.

MADDE 32

Konsolosluk Binalarının ve Konsolosluk Memurlarının İkametgâhlarının Dokunulmazlığı

1) Konsolosluk binalarının ve konsolosluk memurlarının ikametgâhlarının dokunulmazlığı olacaktır. Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları, konsolosluk binalarına ve konsolosluk memurlarının ikametgâhlarına Gönderen Devlet Konsolosluk Şefinin veya Diplomatik Temsilcilik Şefinin yada bunlardan birinin yetkili kıldığı kişinin iznini almadan giremezler. Bununla beraber, acil koruma tedbirlerinin alınmasını gerektiren yangın veya sair felaket halinde Konsolosluk şefinin zımnî muvafakatı alınmış sayılabilir.

2) Kabul Eden Devlet konsolosluk binalarına ve konsolosluk memurlarının ikametgâhlarına zorla girilmesine, zarar verilmesine ve keza konsolosluğun huzurunun bozulmasına ve onurunun kırılmasına engel olmak için gerekli her türlü tedbiri alacaktır.

3) Konsolosluk binaları, mobilyaları, konsoloslukta bulunan diğer eşyalar ve ulaşım araçları, millî savunma ve kamu yararı amaçlarıyla el koymaya konu olamazlar. Bu amaçlar için istimal yapılması gerekli ise konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesinin sekteye uğraması amacıyla uygun tedbirler alınır ve Gönderen Devlet'e peşin acil ve yeterli bir tazminat ödenir.

MADDE 33

Konsolosluk Arşivlerinin Dokunulmazlığı

Konsolosluk arşivleri nerede bulunurlarsa bulunsunlar, her zaman dokunulmazlıkları olacaktır.

MADDE 34

Haberleşme Serbestliği

1) Kabul Eden Devlet, konsolosluğun her türlü resmî amaçla yaptığı haberleşme serbestliğine müsaade edecek ve bunu koruyacaktır. Konsolosluk, Gönderen Devlet'in Hükümeti, diplomatik temsilcilikleri ve diğer konsoloslukları ile haberleşmede, diplomatik veya konsolosluk kuryeleri, diplomatik torba veya konsolosluk torbası, kriptö veya şifre de dahil olmak üzere, uygun göreceği her türlü haberleşme vasıtalarını kullanabilir. Bununla beraber, konsolosluk, ancak Kabul Eden Devlet'in muvafakatı ile telsiz cihazı koyabilir ve kullanabilir. Umuma mahsus haberleşme araçları kullanılmasında diplomatik temsilcilik için geçerli koşullar, konsolosluğa da uygulanır.

2) Konsolosluğun resmî haberleşmesine dokunulamaz. Resmî haberleşme deyiminden, Konsoloslukla ve Konsolosluk görevlileri ile tüm haberleşme anlaşılır.

3) Konsolosluk torbasına el konulamaz ve açılmaz. Konsolosluk torbaları niteliklerini belirten dış alametleri taşımalıdır ve ancak resmî yazışmalar ve münhasıran resmî kul-

lanıma yönelmiş belge veya eşyaları ihtiva etmelidirler. Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları, torbanın, resmî yazışmalar veya resmî kullanıma yönelmiş belge ve eşyalardan başka şeyler ihtiva ettiğine inanmak için ciddî nedenlere sahip oldukları takdirde, bu makamlar torbanın kendi önlerinde, Gönderen Devlet'in, yetkili bir temsilcisi tarafından açılmasını isteyebilirler. Eğer Gönderen Devlet'in makamları talebi reddederse, torba çıkış yerine geri çevrilir.

4) Sadece Kabul Eden Devlet'de devamlı ikamet etmeyen Gönderen Devlet vatandaşları konsolosluk kuryesi olabileceklerdir. Gönderen Devlet konsolosluk kuryesi sıfatını ve konsolosluk torba sayısını gösteren resmî belgelere haiz olacaktır. Kendisi, Kabul Eden Devlet'de, diplomatik kuryenin yararlandığı haklar, ayrıcalıklar ve bağımsızlıkların aynılarından yararlanacaktır. Bu hüküm, geçici olarak görev ifa eden ve hak, ayrıcalık ve bağımsızlıkları konsolosluk torbasının muhatabına teslimi ile son bulan konsolosluk kuryesine de uygulanacaktır.

5) Konso'osluk torbaları, Gönderen Devlet gemisinin veya uçağının kaptanına verilebilir. Ancak bu kaptan, torba sayısını gösteren resmî bir belgeye haiz olmalıdır. Fakat kaptan bir konsolosluk kuryesi sayılmayacaktır. Mamafih, Kabul Eden Devlet yetkili makamları ile yapılacak bir düzenleme ile bir konsolosluk mensubu torbayı gemi veya hava taşıtı kaptanının elinden doğrudan doğruya ve serbestçe teslim alabilir veya aynı şekilde torbayı ona teslim edebilir.

MADDE 35

Konsolosluk Resim ve Harçları

1) Konsolosluk, Kabul Eden Devlet ülkesinde, Gönderen Devlet'in yasa ve düzenlemelerine uygun olarak, yaptığı konsolosluk hizmetleri karşılığında resim ve harçlar alabilir.

2) Bu maddenin 1. fıkrasında sözü edilen, resim ve harçlar Kabul Eden Devlet'in her türlü vergi ve harcından muaftır.

MADDE 36

Seyahat Serbestliği

Ulusal güvenlik nedenleriyle girilmesi yasaklanmış veya nizama bağlanmış bölgeler ile ilgili kanun ve düzenlemeler saklı kalmak üzere, Kabul Eden Devlet, ülkesi üzerinde konsolosluğun bütün mensuplarına ve bunların aileleri efradına yer değiştirme ve seyahat etme serbestliğini sağlayacaktır.

MADDE 37

Konsolosluk Memurlarının Korunması

Kabul Eden Devlet konsolosluk memurlarına onlara gösterilmesi gereken saygı ile muamele edecek ve onların şahıslarına, hürriyetlerine ve onurlarına yapılabilecek her türlü tecavüzü önlemek amacıyla gerekli bütün tedbirleri alacaktır.

MADDE 38

Konsolosluk Memurlarının Kişisel Dokunulmazlığı

1) Konsolosluk memurlarının tutuklanmaları veya gözaltına alınmaları, ancak, ağır bir suç halinde ve yetkili adli makamların kararı ile olur.

2) Bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen hal saklı kalmak üzere, kesinleşmiş adli kararın uygulanması dışında, konsolosluk memurları hapsedilemez ve herhangi bir şekilde kişisel hürriyetleri kısıtlanamaz.

3) Aleyhine cezaî bir dava ikame edilir ise bir konsolosluk memuru yetkili makamların önüne çıkmak zorundadır. Bununla beraber, konsolosluk memurunun resmî durumu icabı kendisine gereken saygı gösterilecek ve dava bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen hal hariç olmak üzere, konsolosluk görevlerini yerine getirmesini en az etkileyecek biçimde yürütülecektir. Bu maddenin 1. fıkrasında zikredilen hallerde bir konsolosluk memurunun gözüaltına alınması gerektiği takdirde, aleyhine ikame edilecek dava en kısa zamanda açılmalıdır.

4) Bir konsolosluk memurunun tutuklanması veya gözüaltına alınması veya cezaî kovuşturmayaya tabi tutulması halinde, Kabul Eden Devlet durumundan konsolosluk memurunun bağlı olduğu diplomatik misyon ve konsoloslugu en kısa zamanda haberdar eder.

MADDE 39

Yargı Bağısıklığı

1) Konsolosluk memurları ile teknik ve idarî personel mensupları konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi sırasında işledikleri fiillerden dolayı Kabul Eden Devlet'in adli ve idarî makamlarının yargısına tabi değildirler.

2) Bununla beraber, bu maddenin 1. fıkrası hükümleri :

(1) Bir konsolosluk memurunun veya bir konsoloslugin teknik veya idarî personel mensubunun açıkça veya zimnen Gönderen Devlet'in vekili sıfatıyla akdetmediği bir mukaveleden doğan veya,

(2) Kabul Eden Devlet ülkesinde bir taşıt aracının, bir geminin veya hava taşıtının sebebiyet verdiği zarar yüzünden üçüncü kişi tarafından açılan, hukuk davalarına uygulanmaz.

MADDE 40

Tanıklık Yapmak Yükümlülüğü

1) Konsolosluk mensupları adli ve idarî davalar sırasında tanıklık yapmaya çağırılabilirler. Konsolosluk, teknik veya idarî personel mensupları ve hizmet personeli mensubu, bu maddenin, 3. fıkrasında zikredilen durumlar dışında, tanıklık yapmayı red edemezler. Bir konsolosluk memuru tanıklık yapmayı red ettiği takdirde ona hiçbir zorlayıcı tedbir veya başka müeyyide uygulanamaz.

2) Tanıklığı talep eden makam, konsolosluk memurlarının görevlerini yerine getirmelerini sekteye uğratmaktan kaçınmalıdır. Bu makam, mümkün olduğunda konsolosluk memurunun tanıklıkla ilgili ifadesini, konsolosluk mensubunun ikametgâhında veya konsoloslukta alabilir veya konsolosluk mensubunun yazılı beyanını kabul edebilir.

3) Konsolosluk mensupları, görevlerinin yerine getirilmesiyle ilgili olaylar hakkında tanıklık yapmak veya bununla ilgili resmî yazışma veya belgeleri göstermek zorunda değildirler. Konsolosluk mensupları, keza Gönderen Devlet'in ulusal kanunları hakkında bilirkişi olarak tanıklık yapmayı reddetmek hakkına da sahiptirler.

MADDE 41

Hizmet ve Yükümlülüklerden Bağışıklık

Konsolosluk mensuplarıyla aile efradı Kabul Eden Devlet'de her türlü kişisel ve kamu hizmetleriyle, askerî yükümlülüklerden muaf tutulacaklardır. Kabul Eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerinin yabancıların kayıt ve ikametleri konusunda öngördüğü bütün yükümlülüklerden de muaf olacaklardır.

MADDE 42

Sosyal Güvenlik Rejiminden Bağışıklık

1) Bu maddenin 3. fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, Gönderen Devlet'e gördükleri hizmetler konusunda konsolosluk mensupları ve aileleri efradı, Kabul Eden Devlet'de yürürlükte bulunabilecek sosyal güvenlik hükümlerinden muaf tutulacaklardır.

2) Bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen bağışıklık, münhasıran konsolosluk mensuplarının hizmetinde bulunan özel personel mensuplarına da aşağıdaki şartlarla uygulanır :

(1) Kabul Eden Devlet vatandaşı olmamaları ve Kabul Eden Devlet'de devamlı ikametgâhları bulunmaması ve

(2) Gönderen Devlet'de veya üçüncü bir Devlet'de yürürlükte olan sosyal güvenlik hükümlerine tabi olmaları.

3) Hizmetlerinde bu maddenin 2. fıkrasında öngörülen bağışıklığın uygulanmadığı kişileri istihdam eden konsolosluk mensupları, Kabul Eden Devlet'in sosyal güvenlik mevzuatının işverene yüklediği yükümlülüklerle uymalıdır.

4) Bu maddenin 1. ve 2. fıkralarında öngörülen bağışıklıklar, Kabul Eden Devlet mevzuatının müsaade etmesi şartıyla, bu Devlet'in sosyal güvenlik rejimine isteyerek tabi olma imkânını ortadan kaldırmaz.

MADDE 43

Menkullerin Vergiden Bağışıklığı

1) Aşağıda belirtilenler, Kabul Eden Devlet tarafından ulusal, bölgesel ve belediyeye ait her türlü vergi ve resimlerden muaf tutulacaktır.

(1) Gönderen Devlet veya temsilcisi adına alınmış veya kiralanmış konsolosluk binaları ile konsolosluk mensuplarının ikametgâhları ve buna ilişkin işlemler veya diğer araçlar.

(2) Konsolosluğun taşınır malları ve yalnızca resmî amaçlar için kullanılmak üzere alınan araçların iktisabı, zilyetliği ve bunların bakımı.

2) 1. fıkra hükümleri aşağıdakilere uygulanmaz.

(1) Özel hizmet karşılığı tahsil edilen vergi ve resimlere,

(2) Gönderen Devlet veya temsilcisi ile Sözleşme yapan kişiye Kabul Eden Devlet kanun ve düzenlemeleriyle yüklenen vergilere.

MADDE 44

Konsolosluk Mensuplarının Vergi Muafiyeti

1) Konsolosluk memurlarının ve konsolosluk idarî ve teknik personel mensuplarının Kabul Eden Devlet'in şahsî veya aynî, ulusal, bölgesel ve belediyeye ait her türlü vergi ve resimlerinden, aşağıdakiler hariç, muafiyetleri olacaktır.

- (1) Normal olarak eşya veya hizmetlerin fiyatına dahil edilmiş bulunan dolaylı vergiler;
  - (2) 43. madde hükümleri saklı kalmak üzere, Kabul Eden Devlet ülkesinde bulunan özel mülkiyetteki taşınmaz mallara ait vergi ve resimler;
  - (3) Bu Sözleşmenin 45. madde hükümleri saklı kalmak üzere, Kabul Eden Devlet tarafından tahsil olunan veraset ve intikal vergileri,
  - (4) Resmî görev karşılığı geirden başka, kaynağı Kabul Eden Devlet'de bulunan özel gelirlerden alınan vergi ve resimler,
  - (5) İfa olunan özel hizmetler karşılığı olarak tahsil edilen vergi ve resimler,
  - (6) 43. madde hükümleri saklı kalmak üzere, kayıt, mahkeme, ipotek ve pul harçları.
- 2) Konsolosluk hizmet personeli mensuplarının, konsolosluktan hizmetleri karşılığı olarak aldıkları ücretleri, Kabul Eden Devlet vergi ve resimlerden muaftır.
- 3) Kabul Eden Devlet'in kendi vatandaşlığındaki konsolosluk özel personeli için, bu Devlet'in kanun ve düzenlemelerinin gelir vergisi konusunda zorunlu kıldığı yükümlülüklere, konsolosluk uyacaktır.

MADDE 45

Bir Konsolosluk Mensubunun Mirası

Bir Konsolosluk mensubunun veya kendisiyle birlikte yaşayan ailesi efradından birinin ölmü halinde, Kabul Eden Devlet :

- (1) Bu ülkede iktisap edilmiş olup müteveffanın ölümü zamanında ihracı yasaklanmış bulunanlar hariç olmak üzere, müteveffaya ait taşınır malların ihracına müsaade etmelidir; ve
- (2) Müteveffanın Kabul Eden Devlet'de münhasıran, bir konsolosluk mensubu veya bir konsolosluk mensubu ailesinin efradı olarak bulunması nedeniyle Kabul Eden Devlet'de bulunan taşınır malları miras, ferag ve intikale ilişkin, ulusal, bölgesel ve belediyeye ait vergi ve resimlere tabi tutulmayacaktır.

MADDE 46

Gümrük Muayenesinden ve Gümrük Resimlerinden Muafiyet

1) Kabul Eden Devlet yürürlükteki kanun ve düzenlemeleri uyarınca aşağıda yazılı kalemlerin ithal ve ihracına müsaade edecek ve depolama, ulaşım ve benzeri hizmetlerle ilgili masraflar dışındaki bütün gümrük resimleri ve vergilerde bağışıklık tanıyacaktır.

- (1) Konsolosluğun resmî kullanımına matuf eşyalar,
- (2) Konsolosluk memurunun şahsî kullanımına matuf eşyalar,
- (3) Konsolosluk teknik ve idarî personel mensubunun yerleşiminin ilk 6 ayında ithal etmiş olduğu ev eşyası ve taşıt araçları da dahil olmak üzere, kişisel kullanımına matuf eşyalar,
- 2) 1. fıkranın (2) ve (3) bentlerinde zikredilen eşyaların miktarı, ilgililerin doğrudan doğruya kendi kullanımları için gerekli miktarı geçmemelidir.

3) Konsolosluk memurlarının kişisel bagajları gümrük muayenesinden muafırlar. Söz konusu kişiler, ancak bagajların bu maddenin 1. fıkrasının (2). bendinde zikredilenlerden başka eşyalar veya Kabul Eden Devlet'in kanun ve düzenlemeleriyle ithali veya ihracı yasaklanmış veya karantina kanun ve düzenlemelerine tabi eşyalar ihtiva ettiği hususunda ciddi nedenlerin varlığı halinde gümrük muayenesine tabi tutulabilirler. Bu muayene, ancak konsolosluk memurunun veya temsilcisinin huzurunda yapılabilir.

MADDE 47

Ayrıcalık ve Bağışıklıklardan Yararlanmayacak Kişiler

- 1) Kabul Eden Devlet vatandaşı veya daimî ikametgâhları burada bulunan idarî ve teknik personel ile hizmet personeli mensupları, bu Sözleşmenin 40. maddesi 3. fıkrasında belirtilen hak, ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanamayacaklardır.
- 2) 1. fıkrada zikredilen kişilerin aile efradları bu Sözleşmede öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanamayacaklardır.
- 3) Ancak, Kabul Eden Devlet 1. fıkrada zikredilen kişiler üzerinde yargı yetkisini konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesini mümkün olduğunca sekteye uğratmayacak bir biçimde kullanmalıdır.

MADDE 48

Ayrıcalık ve Bağışıklıkların Başlaması ve Sona Ermesi

- 1) Konsolosluk mensubu kişi görevine başlamak üzere Kabul Eden Devlet ülkesine girişinden itibaren veya daha önceden bu ülkede bulunuyorsa, konsolosluk görevine başlamasından itibaren bu Sözleşmede öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanır.
- 2) Konsolosluk mensubunun aile efradı, bu Sözleşmede öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan, konsolosluk mensubunun ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlandığı tarihten itibaren veya Kabul Eden Devlet ülkesine giriş tarihinden itibaren ya da Konsolosluk mensubunun aile efradına dahil olduğu tarihten itibaren yararlanır.
- 3) Bir konsolosluk mensubunun görevi sona erdiği zaman kendisinin ve keza kendisiyle birlikte yaşayan aile efradının ayrıcalık ve bağışıklıkları, ilgili kişinin Kabul Eden Devlet'den ayrılışında ya da bu amaçla kendisine tanınan makul bir sürenin bitiminde sona erer. Konsolosluk mensubunun ailesi efradı, kişilerin ayrıcalık ve bağışıklıkları aile efradına dahil olma durumları ortadan kalktığında sona erer. Bununla beraber eğer bu kişiler makul bir süre içinde Kabul Eden Devlet ülkesini terketmek niyetinde iseler bunların ayrıcalık ve bağışıklıkları ayrılış tarihine kadar devam edecektir.
- 4) Bir konsolosluk mensubunun ölümü halinde aile efradı Kabul Eden Devlet ülkesinden ayrılışlarına ya da bu amaçla onlara tanınan makul sürenin bitimine değin kendilerine tanınan ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmaya devam edecektir.

MADDE 49

Ayrıcalık ve Bağışıklıklardan Feragat

- 1) Gönderen Devlet; bu Sözleşmenin 38, 39 ve 40. maddeleri uyarınca herhangi bir ayrıcalık ve bağışıklıktan bunlardan yararlanan kişiler adına feragat edebilir. Ayrıcalık ve bağışıklıklardan feragat herhalde açık olmalı ve yazılı olarak Kabul Eden Devlet'e bildirilmelidir.
- 2) Bu Sözleşme uyarınca yargı bağışıklığından yararlanabileceği bir konuda kendisine karşı dava ikame edilen kişi esas talebe doğrudan doğruya bağlı herhangi bir mukabil talep hakkında yargı bağışıklığı ileri süremez.

3) Hukukî veya idarî bir dava ile ilgili olarak yargı bağışıklığından feragat, kararın uygulanmasına ilişkin bağışıklıktan feragat anlamına gelmez. Kararın uygulanmasına ilişkin olarak yazılı ayrı bir feragat gereklidir.

BÖLÜM V GENEL HÜKÜMLER

MADDE 50

Kabul Eden Devlet Kanun ve Düzenlemelerine Saygı

1) Bu Sözleşme uyarınca ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanan kişilerin ayrıcalıklarına ve bağışıklıklarına halel gelmemek üzere, Kabul Eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerine, trafik kontrolü de dahil olmak üzere saygı göstermek görevleridir. Bu kişiler Kabul Eden Devlet'in İçişlerine karışmamakla da yükümlüdürler.

2) Konsolosluk binaları, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesiyle kabili telif olmayan maksatlarla kullanılmayacaktır.

3) Konsolosluk, Konsolosluk mensupları ve aile efradları Kabul Eden Devlet'in taşıt araç sigortasına ilişkin kanun ve düzenlemelerine uyacaktır.

4) Gönderen Devlet tarafından Kabul Eden Devlet'e gönderilen Konsolosluk mensupları Kabul Eden Devlet'de konsolosluk görevleri dışında hiçbir meslekî veya ticarî faaliyette bulunamazlar.

MADDE 51

Konsolosluk Görevlerinin Diplomatik Misyonlar Tarafından Yerine Getirilmesi

1) Gönderen Devlet'in Kabul Eden Devlet'de bulunan diplomatik temsilciliği konsolosluk görevlerini yerine getirebilir. Konsolosluk görevlerini yerine getirme ile görevlendirilmiş diplomasi memuruna bu Sözleşmede konsolosluk memurları için öngörülen haklar ve yükümlülükler uygulanacaktır.

2) Gönderen Devlet diplomatik temsilciliği Kabul Eden Devlet Dışişleri Bakanlığına konsolosluk görevlerini yürütmek ile görevlendirilmiş diplomasi memurlarının isim ve sıfatlarını bildirecektir.

3) Konsolosluk görevlerini yürütmekle görevlendirilmiş bulunan diplomasi memuru, diplomatik temsilcilik mensubu sıfatıyla faydalandıkları haklardan, kolaylıklardan, ayrıcalıklardan ve bağışıklıklardan yararlanmaya devam ederler.

MADDE 52

Üçüncü Bir Devlet Adına Konsolosluk Görevlerinin Yürütülmesi

Diplomatik kanallar ile yapılan bir bildirim ve Kabul Eden Devlet'in rızası ile Gönderen Devlet Konsolosluğu üçüncü bir Devlet adına konsolosluk görevlerini yürütebilir.

MADDE 53

Tüzel Kişiler

İşbu Sözleşmenin Gönderen Devlet vatandaşları hakkındaki hükümleri Gönderen Devlet tüzelkişilerine de uygulanacaktır.

BÖLÜM VI
NİHAİ HÜKÜMLER

MADDE 54

Onay, Yürürlüğe Giriş ve Sona Erdirme

1) İşbu Sözleşme onaya tabi olacaktır. Onay belgeleri Ankara'da teati edilecektir. Bu Sözleşme onay belgelerinin teatisi tarihini izleyen otuzuncu günde yürürlüğe girecektir.

2) İşbu Sözleşme Âkit Taraflardan birinin diğer Âkit Tarafa Sözleşmeyi feshetmek arzusunun yazılı olarak bildirdiği tarihi izleyen altı ay sonuna kadar yürürlükte kalır.

Beijing'de 6 Mart 1989 tarihinde iki nüsha halinde Türkçe ve Çince düzenlenmiş olup, her iki metin de aynı şekilde geçerlidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

Nüzhet KANDEMİR
Büyükelçi
Dışişleri Bakanlığı
Müsteşarı

ÇİN HALK CUMHURİYETİ
ADINA

Qi HUAİYUAN
Dışişleri Bakanlığı
Bakan Yardımcısı